

Suvestinė redakcija nuo 2004-05-01 iki 2005-05-05

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2001, Nr. [1-21](#), i. k. 1002330ISAK00000375

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA
Į S A K Y M A S
DĖL EKOLOGINIO ŽEMĖS ŪKIO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2000 m. gruodžio 28 d. Nr. 375
Vilnius

Pakeistas teisės akto pavadinimas:

Nr. [3D-253](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 74-2561 (2004-04-30), i. k. 1042330ISAK003D-253

Vykdydamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. balandžio 10 d. nutarimu Nr. 409 patvirtintą Lietuvos pasirengimo narystei Europos Sąjungoje programos (Nacionalinė ACQUIS priėmimo programa) teisės derinimo priemonių 2000 m. planą (Žin., 2000, Nr. [31-869](#)) (priemonės kodas 3.4.2.11 – T – A2) bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. liepos 28 d. nutarimą Nr. 886 „Dėl įgaliojimų suteikimo“ (Žin., 2000 Nr. 65-1948),

1. T v i r t i n u Ekologinio žemės ūkio taisykles (pridedama).

2. Pavedu:

2.1. viešajai įstaigai EKOAGROS vykdyti sertifikacijos įstaigos funkcijas pagal patvirtintas Ekologinio žemės ūkio taisykles;

2.2. Maisto saugos ir kokybės departamento Agroaplinkosaugos ir ekologinio ūkininkavimo skyriui kontroliuoti viešosios įstaigos „Ekoagros“ veiklą, susijusią su Ekologinio žemės ūkio taisyklėse nustatytų funkcijų vykdymu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [222](#), 2002-06-14, Žin., 2002, Nr. 84-3658 (2002-08-30), i. k. 1022330ISAK00000222

Nr. [3D-253](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 74-2561 (2004-04-30), i. k. 1042330ISAK003D-253

2.3. įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui V. Grušauskui.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

KĘSTUTIS KRISTINAITIS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2004 m. balandžio 29 d.
įsakymo Nr. 3D-253 redakcija)

EKOLOGINIO ŽEMĖS ŪKIO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ekologiški žemės ūkio ir maisto produktai gaminami, perdirbami, gabenami, laikomi, realizuojami ir sertifikuojami vadovaujantis 1991 m. birželio 24 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2092/91 dėl ekologinės žemės ūkio produktų gamybos ir nuorodų apie tokią gamybą ant žemės ūkio ir maisto produktų (toliau – Reglamentas) ir šių taisyklių nuostatomis.

2. Žemės ūkio ir maisto produktai, atitinkantys Reglamento bei šių taisyklių reikalavimus, gali būti vadinami ekologiškais produktais ir ženklinami ekologiškų produktų sertifikavimo ženklu.

3. Šios taisyklės privalomos visiems teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotiems ūkio subjektams, auginantiesiems ir tvarkantiems ekologišką žemės ūkio produkciją, bei sertifikavimo įstaigoms, atliekančioms sertifikavimo ir kontrolės darbus.

II. SĄVOKOS

4. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

Ekologinės gamybos ūkis – ūkis, atitinkantis Reglamento ir šių taisyklių reikalavimus.

Sertifikavimo įstaiga – juridinis asmuo, atliekantis sertifikavimo ir kontrolės procedūras, pagal Reglamento ir šių taisyklių reikalavimus.

Sertifikavimas – procedūra, kuria sertifikavimo įstaiga patvirtina, kad produktas ar gamybos procesas atitinka nustatytus reikalavimus.

Sertifikatas – dokumentas, liudijantis, kad identifikuotas produktas ar gamybos procesas atitinka Reglamento ir šių taisyklių reikalavimus.

Desertifikavimas – procedūra, kuria sertifikavimo įstaiga pripažįsta, kad sertifikuotas produktas ar gamybos procesas nebeatitinka nustatytų reikalavimų.

Pagalbinės medžiagos – medžiagos, naudojamos produktų gamybos ir tvarkymo metu tam tikroms produktų savybėms pasiekti išskyrus pagalbines maisto perdirbimo medžiagas ir veterinarinius vaistus.

Pereinamasis laikotarpis – tai laikotarpis, per kurį ūkyje įdiegiami Reglamento ir šių taisyklių reikalavimai ir iš įprastinio ūkininkavimo pereinama į ekologinį. Pereinamojo laikotarpio pradžia yra prašymo sertifikuoti ūkį pateikimo data.

Tvarkymas – ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų perdirbimas ar realizavimas.

III. SERTIFIKAVIMAS

5. Ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų gamybos procesą sertifikuoja ir jų kokybę kontroliuoja Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintos ekologinio žemės ūkio sertifikavimo įstaigos.

6. Sertifikavimas atliekamas tik pageidaujančiojo užsiimti ekologiškos žemės ūkio produkcijos auginimu ar tvarkymu asmens (toliau – pareiškėjas) raštišku prašymu.

7. Prašymo pateikimo formą, reikiamų dokumentų sąrašą, ūkio subjektų tikrinimo bei tikrinimo rezultatų ekspertizės, taip pat sertifikato išdavimo tvarką nustato sertifikavimo įstaiga.

8. Pareiškėjas iki einamųjų metų kovo 31 d. pateikia sertifikavimo įstaigai prašymą ir kitus reikiamus dokumentus, išskyrus tvarkymo įmones, kurios gali teikti prašymus ištisus metus.

9. Sertifikavimo įstaiga, gavusi pareiškėjo prašymą, per 30 dienų priima sprendimą dėl sertifikavimo registracijos ir sudaro su pareiškėju sertifikavimo darbų sutartį.

10. Patikrinusi ūkio subjektą, sertifikavimo įstaiga atlieka tikrinimo rezultatų ekspertizę ir priima nutarimą dėl sertifikato išdavimo. Sertifikatas išduodamas vieneriems metams.

11. Pareiškėjas apie nutarimą informuojamas raštu per 15 dienų nuo jo priėmimo, aiškiai motyvuojant atsisakymą išduoti sertifikatą. Jei pareiškėjas nesutinka su sertifikavimo įstaigos nutarimu, turi teisę kreiptis dėl išaiškinimo į sertifikavimo įstaigą. Skundų pateikimo, priėmimo ir nagrinėjimo tvarką bei procedūras nustato sertifikavimo įstaiga.

12. Sertifikavimo įstaigos nutarimą pareiškėjas gali per 1 mėnesį nuo nutarimo priėmimo apskusti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai.

13. Leidimai įvežti ekologiškus produktus iš kitų šalių išduodami Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro nustatyta tvarka.

14. Ekologiškų produktų tiekėjas privalo registruoti skundus dėl gaminamos sertifikuotos produkcijos ir priemones, kurių buvo imtasi trūkumams pašalinti.

IV. KONTROLĖ

15. Sertifikavimo įstaiga kontroliuoja, ar pareiškėjas laikosi Reglamento bei šių taisyklių, sertifikuotos produkcijos kokybę, sertifikato ir sertifikavimo ženklo naudojimą.

16. Sertifikavimo įstaiga turi teisę laikinai, bet ne ilgiau kaip vienai savaitei, sustabdyti sertifikato galiojimą ir nustatyti terminus pažeidimams pašalinti, skirti papildomą tikrinimą. Tvarką ir procedūras nustato sertifikavimo įstaiga.

17. Pasikeitus gamybos apimčiai, produkcijos pavadinimui, sudėčiai ar esant kitiems gamybos pokyčiams, taip pat dėl kokios nors priežasties pažeidus Reglamento ar šių taisyklių reikalavimus, ekologiškos žemės ūkio produkcijos gamintojas ar tvarkytojas privalo raštu informuoti sertifikavimo įstaigą.

18. Ūkio subjektas, pakartotinai pažeidęs Reglamento ar šių taisyklių nuostatas, desertifikuojamas. Sertifikatas gali būti anuliuojamas laikotarpiui iki 5-erių metų. Šiuo laikotarpiu produkcija negali būti ženklinama ekologiškų produktų sertifikavimo ženklu.

V. GAMYBA

19. Sertifikuoti ekologinės gamybos plotai (išskyrus ekologinę bitininkystę) gali būti:

19.1. ne arčiau kaip 20 m nuo kelių, kuriais pravažiuoja daugiau kaip 250 automobilių per parą, ne arčiau kaip 50 m nuo kelių, kuriais pravažiuoja daugiau kaip 700 automobilių per parą, ne arčiau kaip 70 m nuo kelių, kuriais pravažiuoja daugiau kaip 3000 automobilių per parą, ir ne arčiau kaip 150 m nuo kelių, kuriais pravažiuoja daugiau kaip 7000 automobilių per parą. Nuo kitų kelių ne arčiau kaip 10 m;

19.2. ne arčiau kaip 10–25 m (atsižvelgiant į naudojamą techniką ir aplinkos sąlygas) nuo laukų, kuriuose naudojami sintetiniai pesticidai;

19.3. ne arčiau kaip 10 m nuo laukų, kuriuose naudojamos sintetinės trąšos.

20. Sėjomainoje reikia auginti ne mažiau kaip 20 proc. ankštinių augalų, kurie didina dirvožemio azoto kiekį ir biologinį aktyvumą, paima maisto medžiagas iš gilesnių dirvožemio sluoksnių.

21. Žmonių fekalijas tręšimui naudoti draudžiama.

22. Sėklos, vegetatyvinė medžiaga ir daigai turi būti išauginti ekologinės gamybos ūkyje. Jei negalima įsigyti šios veislės augalų ekologiškos dauginamosios medžiagos, laikinai, iki 2005 m. gruodžio 31 d., jas galima įsigyti iš įprastinių ūkių.

23. Ekologinės žuvininkystės ūkyje turi būti atkreiptas dėmesys į vandens kokybę, žuvų tankį, apsaugą nuo ekstremalios saulės kaitros, staigių temperatūros pokyčių.

24. Tiesioginis žuvininkystės tvenkinių apšvietimas, atsižvelgiant į žuvų rūšį, gali būti dirbtinai pratęstas, leidus sertifikavimo įstaigai, tačiau šviesiojo paros laikotarpio trukmė negali būti ilgesnė kaip 16 valandų per parą.

25. Tvenkinių hidrotechnikos statiniai bei gamybos priemonės negali būti nudažyti ar impregnuoti medžiagomis, kurių sudėtyje yra sintetinių ar cheminių priedų, sukeliančių žalingą poveikį gamtai ir žuvų aplinkai.

26. Ekologinės žuvininkystės ūkyje turi būti numatytos prevencinės priemonės, kad žuvis negalėtų išplaukti iš tvenkinių. Nugaišusios žuvis privalo būti nedelsiant pašalintos.

27. Ekologinėje žuvininkystėje draudžiama veisti:

27.1. poliploidinius organizmus;

27.2. vien tik moteriškų lytinių ląstelių žuvis.

28. Ekologiniai ūkiai privalo vesti Ekologinės gamybos ūkio veiklos žurnalą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. 190 (Žin., 2001, Nr. [51-1792](#)), kuris turi būti pateikiamas kontroliuojančių pareigūnų prašymu.

29. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ekologinės gamybos ūkiuose turi būti tvarkoma buhalterinė apskaita ir nuolat saugomos visų perkamų ir parduodamų produktų bei medžiagų sąskaitos.

30. Perėjimas į ekologinę gamybą turi vykti visame ūkyje arba jo dalyje, jei ūkio subjektas raštu įsipareigoja, kad per 5-erius metus į ekologinę gamybą pereis visas ūkis. Grįžus iš ekologinio į įprastinį ūkininkavimą, ūkis jau negali būti laikomas ekologiniu. Norint vėl užsiimti ekologine gamyba, pereinamasis laikotarpis taikomas iš naujo.

31. Pereinamąjį laikotarpį sertifikavimo įstaiga, atsižvelgdama į ankstesnio ūkininkavimo būdą ir aplinkos sąlygas, gali pratęsti ar sutrumpinti iki vienerių, o daugiamečiams augalams, išskyrus pievas, ganyklas ir daugiameses žoles, iki pusantrų ekologinio ūkininkavimo metų. Pereinamuoju laikotarpiu privaloma laikytis Reglamento nuostatų bei šių taisyklių.

32. Jeigu į ekologinę gamybą pereina tik dalis ūkio, tai:

32.1. ji turi būti natūraliai ar dirbtinai atskirta nuo kitų ūkio dalių, kuriose ūkininkaujama ne pagal Reglamento ir šių taisyklių reikalavimus, ir aiškiai pažymėta ūkio plane;

32.2. ekologiškų produktų gamybos apskaita turi būti tvarkoma atskirai.

33. Jei tos pačios žemės ūkio mašinos naudojamos ir ekologinės, ir įprastinės gamybos ūkio dalyse, jos turi būti rūpestingai išvalomos kiekvieną kartą prieš naudojant ekologinės gamybos plotuose.

34. Jeigu į ekologinę gamybą pereina ne visas žuvininkystės ūkis, turi būti:

34.1. visuose žuvų auginimo etapuose ekologiškai ir įprastinei produkcijai įrengiami atskiri tvenkiniai;

34.2. ekologiniai ir įprastiniai tvenkiniai izoliuoti vienas nuo kito.

35. Ekologinių gyvulininkystės produktų gamybai taikomas pereinamasis laikotarpis:

35.1. mėsai – 12 mėnesių;

35.2. pienui – 6 mėnesiai;

35.3. kiaušiniams – 42 dienos;

35.4. žuvims – 2/3 žuvų gyvenimo, bet ne trumpesnis kaip 12 mėnesių.

36. Norint pakeisti gyvulius ar paukščius arba išplėsti bandą, jei nėra galimybės jų įsigyti iš ekologinės gamybos ūkių, galima įsigyti iš įprastinių ūkių, laikantis šių sąlygų:

36.1. viščiukai broileriai turi būti ne vyresni kaip 2 dienų amžiaus;

36.2. nujunkyti veršeliai turi būti ne vyresni kaip 28 dienų amžiaus;

36.3. nujunkyti paršeliai turi būti ne vyresni kaip 42 dienų.

37. Gyvuliai ir paukščiai turi būti šeriami savo ar kituose ekologinės gamybos regiono ūkiuose išaugintais pašarais. Jei dėl kokių nors priežasčių ekologiškų pašarų trūksta, maksimalus perkamų pašarų kiekis iš įprastinio gamybos ūkio, skaičiuojant sausomis medžiagomis per parą, atrajojantiems gyvuliams neturi viršyti daugiau kaip 10 procentų, kitiems 15 procentų.

38. Žuvis turi būti šeriamos tik ekologiškais pašarais arba maitintis natūraliu maistu. Kai nėra galimybės įsigyti sertifikuotų ekologiškų pašarų ar natūralių produktų, sertifikavimo įstaigai leidus, galima naudoti iki 5 proc. (sausos masės) įprastinių pašarų.

39. Kombinuotųjų pašarų žuvims sudėtyje 50 proc. gyvūninės kilmės žaliavų turi sudaryti vandens gyvūnų baltymai. Jeigu nėra galimybės nurodytų reikalavimų įvykdyti, sertifikavimo įstaiga, gali leisti šių taisyklių 38–39 punktuose nurodytus parametrus laikinai pakeisti.

40. Gyvulius, paukščius, žuvis draudžiama šerti:

40.1. augimą skatinančiais ar lėtinančiais preparatais;

40.2. sintetiniais apetitą skatinančiais preparatais;

40.3. sintetiniais antioksidantais ir konservantais, karbamidu, pašarais, apdorotais cheminėmis medžiagomis, keičiančiomis spalvą, tirpumą ar pan., sintetinėmis amino rūgštimis;

40.4. medžiagomis iš tos pačios rūšies individų;

40.5. sintetiniais spalvinimo agentais;

40.6. visų rūšių ekskrementais.

41. Ekologinių bičių maitinimui, nesant galimybės įsigyti ekologiško cukraus, laikinai, iki 2005 m. gruodžio 31 d., leidžiama naudoti įprastinį cukrų.

42. Nuolat kartu laikomi gyvuliai prieš skerdimą turi būti gabenami ir laikomi kartu. Stengiantis išvengti įtampos, negalima kartu laikyti skirtingų grupių ir skirtingų lyčių gyvulių.

43. Ekologinės žuvininkystės ūkyje turi būti asmuo, atsakingas už žuvų priežiūrą gabenimo metu.

44. Žuvis turi būti vežamos specialiu, pritaikytu gyvoms žuvims vežti, transportu. Prieš vežant žuvis turi būti 2 valandas laikomos švariame tekančiame vandenyje, o po gabenimo turi atsigauti per pusę valandos.

45. Vežant žuvis būtina atsižvelgti į:

45.1. vandens kokybę, temperatūrą, deguonies kiekį;

45.2. žuvų tankį;

45.3. atstumą ir laiką, kurį žuvis bus gabenamos konteineriuose;

45.4. atsargumo priemones, kad žuvis neišplauktų iš talpyklų.

46. Žuvis turi būti laikomos geros kokybės vandenyje iki pat skerdimo ir paskerdziamos netrukus, kai tik išimamos iš vandens.

47. Žuvis prieš kraujo nuleidimą turi būti be sąmonės.

48. Leidžiama apsvaiginti:

48.1. smūgiu į galvą;

48.2. elektros srove.

49. Draudžiama:

49.1. žudyti žuvis užliejant ledo mase ar naudojant anglies dioksidą;

49.2. uždusinti neapsvaiginus.

50. Apsvaiginimo ir užmušimo įranga turi veikti efektyviai ir greitai, kad žuvis nepatirtų streso. Įrangos funkcionavimas turi būti reguliariai tikrinamas.

VI. TVARKYMAS

51. Ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų tvarkymo įmonės sertifikavimas yra ekologiškų produktų tvarkymo technologinio proceso ir produktų sertifikavimas.

52. Ekologiški žemės ūkio ir maisto produktai turi būti pagaminti laikantis Reglamento bei šių taisyklių reikalavimų ir sertifikuoti.

53. Ekologiškiems produktams tvarkyti leidžiama taikyti mechaninius, fizinius ir biocheminius procesus. Draudžiama ekologiškus produktus apdoroti jonizuojančiais spinduliais, aukšto dažnio srovėmis ir naudoti cheminius tvarkymo būdus.

54. Ekstrakcija gali būti atliekama tik vandeniu, etanoliumi, augaliniu arba gyvuliniu aliejumi, actu, anglies dvideginiu, azotu.

55. Filtravimo medžiagos, kurios gali chemiškai reaguoti ar modifikuoti ekologiškus produktus molekulių lygiu, draudžiamos. Filtravimo įrenginyje neturi būti asbesto, naudotų ar kitų medžiagų, kurios gali užteršti produktus.

56. Ekologiškų produktų laikymas leidžiamas šiomis sąlygomis:

56.1. kontroliuojant temperatūrą;

56.2. reguliuojant drėgmę;

56.3. laikant sudžiovintus.

57. Sertifikavimo įstaiga atestuoja pagalbines medžiagas, naudojamas ūkyje arba įmonėje, kurios nenumatytos Reglamente, tačiau atitinka Reglamento ir šių taisyklių reikalavimus.

58. Pagalbinės medžiagos atestuojamos, jeigu:

58.1. jos yra natūralios kilmės, biologiškai skylančios ir nėra bioakumuliacijos pavojaus jų susikaupimo organizmuose;

58.2. trąšų tirpumas nepadidintas cheminiais metodais, išskyrus tirpinimą vandenyje ar maišymą su kitomis natūraliomis leidžiamomis pagalbinėmis medžiagomis.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

59. Socialinis teisingumas yra ekologiškų produktų gamybos neatskiriama dalis.

60. Ekologinės gamybos ūkiuose bei tvarkymo įmonėse turi būti laikomasi visų Lietuvos Respublikos teisės aktų, užtikrinančių kiekvieno žmogaus teisę į socialinį teisingumą.

61. Išaiškėjus socialinio teisingumo pažeidimo atvejams ekologinės gamybos ūkiuose ar tvarkymo įmonėse, jų produkcija kaip ekologiška nesertifikuojama.

Priedo pakeitimai:

Nr. [222](#), 2002-06-14, Žin., 2002, Nr. 84-3658 (2002-08-30), i. k. 1022330ISAK00000222

Nr. [3D-253](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 74-2561 (2004-04-30), i. k. 1042330ISAK003D-253

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [222](#), 2002-06-14, Žin., 2002, Nr. 84-3658 (2002-08-30), i. k. 1022330ISAK00000222

Dėl 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. 375 "Dėl ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo ir ekologiškų žemės ūkio produktų gamybos proceso ir produkcijos sertifikavimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-253](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 74-2561 (2004-04-30), i. k. 1042330ISAK003D-253

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. 375 "Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo ir ekologiškų žemės ūkio produktų gamybos proceso ir produkcijos sertifikavimo" pakeitimo ir žemės ūkio ministro 2003 m. kovo 18 d. įsakymo Nr. 3D-94 "Dėl Ekologinės žuvininkystės taisyklių patvirtinimo" pripažinimo netekusiais galios